

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО
для студентів

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 054 «Соціологія»
Освітній рівень: «Бакалавр»
Освітня програма: «Соціологічне забезпечення управлінських процесів»
Вид дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна
Навчальний рік: 2023/2024
Семестр: 3
Кількість кредитів ECTS: 4
Мова викладання, навчання та оцінювання: українська
Форма заключного контролю: залік

Викладач: Ольга БЕЗРУКОВА

Продовжено: на 20__/20__ н р _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис ППБ, дата)
на 20__/20__ н р _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис ППБ, дата)

Розробник програми: Ольга БЕЗРУКОВА, доцент кафедри галузевої соціології, доктор соціологічних наук, доцент

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Завідувач кафедри галузевої соціології
Ольга БЕЗРУКОВА
Протокол № 19 від «29» серпня 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол №10 від «31» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – формування у студентів комплексних знань про явища, закономірності, теорії, факти, поняття, що визначають сутність, походження, типи, приклади влади та лідерства у суспільстві, шляхи досягнення успіху, реалізації лідерського потенціалу, характерні особливості процесу адміністрування, управління та командування.

2. Передні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати основні поняття загальної соціології, галузевих соціологій.*
2. *Розуміти механізми та закономірності функціонування політичних інститутів в суспільстві, особливостей міжособистісної та міжгрупової взаємодії.*

3. Анотація навчальної дисципліни Навчальна дисципліна «Соціальне лідерство» входить до циклу професійної підготовки бакалаврів за спеціальністю «Соціологія», освітньою програмою «Соціальне забезпечення управлінських процесів», є обов'язковою дисципліною. В ході вивчення дисципліни студенти опановують знання про сутність, теорії походження соціального лідерства, його типи, стилі лідерської поведінки, способи реалізації лідерського потенціалу особистості.

Вивчення дисципліни передбачає оволодіння студентами методиками самовиховання лідерських якостей, способами впливу на свідомість і поведінку людини, уміннями і навичками управління групою, здатностями побудови гармонійних міжособистісних взаємин у колективі, готовністю до виконання ролей у системі відносин «лідер-послідовники», уміннями побудови продуктивних соціальних взаємовідносин.

4. Завдання (навчальні цілі):

- надання студентам комплексних знань про сутність понять «лідер» і «лідерство», типи лідерів та лідерства, теорії походження лідерства, стилі лідерської поведінки та управління; методики розвитку і самовиховання лідерських якостей; еволюцію ідей відбору лідерських якостей, способи конструювання кластеру лідерських якостей відповідно до вимог майбутньої професійної діяльності; приклади лідерства у світовій та національній історії
- формування навичок індивідуальної, групової та тренінгової роботи з формування лідерських якостей, оцінки їх ефективності та засобів удосконалення.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.
- СК10. Здатність застосовувати отримані знання в процесах прийняття рішень

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання: (1) знати; 2) вміти; 3) комунікація; 4) автономність та відповідальність	Форми викладання та навчання	Методи оцінки та порогові критерії оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці
	Результат навчання			
1.1	Знати зміст основних теоретичних підходів до вивчення лідерства	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, опитування	10
1.2	Знати сутність і структуру понять «лідер» і «лідерство»	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, контрольна робота 1	20
2.1	Вміти аналізувати теорії походження лідерства, національні та історичні особливості лідерства	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, опитування	10
2.2	Вміти виокремлювати ключові проблеми при пошуку специфічних особливостей, спільних ознак та відмінностей між схожими з лідерством поняттями	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, опитування	15

3	Вміти здійснювати презентацію індивідуального науково-дослідного завдання, застосовуючи методи публічних виступів	самостійна робота, презентація практичного завдання	презентація групового практичного завдання	15
4	Вміти самостійно здійснювати аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність при виборі вправ, що застосовуються для розвитку лідерських якостей	практичне завдання, самостійна робота	презентація групового практичного завдання, контрольна робота 2	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
Програмні результати навчання (назва)						
ПРН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач	-	-	-	-	+	+
ПРН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити т аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.	+	+	-	+	+	+
ПРН14. Застосовувати теоретичні підходи та методологію аналізу до діагностики та вирішення організаційних та регіональних проблем	-	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

- 1) активна робота студента під час проведення практичних занять (ПН1.1; ПН1.2; ПН2.1; ПН2.2) – **30/20 балів**,
- 2) виконання двох контрольних робіт (ПН1.1; ПН1.2; ПН2.1; ПН2.2; ПН4) – **40/24 балів** (2 контрольні роботи по 20 максимальних та 12 мінімальних балів за кожною),
- 3) виконання та презентація результатів групового практичного завдання (ПН3; ПН4) – **30/16 балів**
- 4) можливість отримати бали замість виконання двох контрольних робіт шляхом надання сертифікату про проходження одного з онлайн курсів (ПН1.1; ПН1.2; ПН2.1; ПН2.2; ПН4) – 40/24 балів:
 - ✓ Лідерство Basic <https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/leadership-course/>
 - ✓ Жіноче лідерство та політична участь жінок <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:NDI.FdFra+1.1+2021.about>
 - ✓ ДНК лідерів <https://leader.ed-era.com/>
 - ✓ Демократія: від теорії до практики <https://demcourse.theworkademy.com/uk/#/intro>
 - ✓ 10 безкоштовних онлайн курсів з лідерства за посиланням: <http://surl.li/llup>

- підсумкове оцінювання – залік. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Якщо студент протягом семестру не набрав мінімальну кількість балів, він може отримати їх шляхом виконання завдань самостійної роботи та усного відпрацювання пропущених занять.

7.2 Організація оцінювання.

1. *Практичні заняття* оцінюються за фактом їх реального проведення, а бали накопичуються протягом усього семестру шляхом усних відповідей
2. *Контрольна робота 1* спрямована на перевірку теоретичних знань, засвоєних студентами, виконується в межах практичного заняття після вивчення тем 1-5

3. *Контрольна робота 2* спрямована на перевірку опанування конкретними вмивами, що застосовуються під час тренінгів, виконується в межах практичного заняття після вивчення тем 6-10
4. *Групове практичне завдання* «Розробити тренінг розвитку лідерських якостей» виконується студентами в групах по 2-4 особи протягом семестру та презентується на останньому практичному занятті.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ тем и	Назва теми	Кількість годин		
		Лекцій	Практичні заняття	Самостійна робота
Теоретичні аспекти вивчення соціального лідерства				
1	Сутність і структура понять «лідер» і «лідерство»	2		6
2	Аналіз теорій походження лідерства	4	2	6
3	Визначення типів лідерів і лідерства	2	2	8
4	Поняття соціального лідерства Міждисциплінарний характер вивчення соціального лідерства	2	4	6
5	Національні особливості соціального лідерства	2	2	6
Контрольна робота 1			2	
Розвиток лідерських якостей				
6	Менеджер і лідер: пошук специфічних особливостей, спільні ознаки та відмінності	2	2	6
7	Лідер і група (колектив) Вправи з формування здатності працювати в команді	4	2	6
8	Технології публічних виступів	2	4	6
9	Розвиток лідерського потенціалу: методики діагностики, конструювання кластеру та формування лідерських якостей	4	2	6
10	Тренінг з розвитку лідерських якостей	4	4	8
Контрольна робота 2			2	
Всього:		28	28	64

Загальний обсяг дисципліни – 120 годин, в тому числі:
лекції–28 годин;

практичні заняття –28години;

самостійна робота –64 годин.

9. Рекомендована література:

Основна:

1. Кочубей Т. Сучасні теорії лідерства: теоретичний аспект // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. 2012. № 40 – С.176-184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2012_40_28.
2. Вілінк Джоко. Стратегія і тактика лідерства. Переклад з англ. – К., 2021. – С. 34-88, 123-200.
3. Нестуля О.О., Нестуля С.І., Карманенко В.В. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч. посіб. – К.: Знання, 2013. – С 25-77,81-134, 157-200.
4. Пірен М. Лідерство: сутність та реалізація в українському суспільстві. Підручник – К.: Університет «Україна», 2012. – С 76-143.
5. Сопівник Р.В., Сопівник Г.В., Варивола Н.А. Лідерологія: навчальний посібник. – К.: «Компринт», 2018. – С.45-88,123-178.

6. Сопівник Р. Виховання лідерських якостей студентів аграрних закладів вищої освіти в умовах ринкових відносин. Edukacja zawodowa i ustawiczna. Warszawa: APS w Warszawie. 2018 – С. 287–295.

Додаткова:

1. Адізес Іцхак. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером. Переклад з англ. – К., 2018. – С. 220-285.
2. Сопівник Р. В. Виховання лідерських якостей студентів аграрних вищих навчальних закладів: [монографія] / за ред. В. К. Сидоренка. – К.: ЦП «Компринт», 2012.